

unesco

Latvijas
Nacionālā komisija

Eksperti spriež par bērnu agrīnā vecuma posma nozīmi iekļaujošas izglītības nodrošināšanā

Publicēts: 25.10.2023.

Trešdien, 25. oktobrī, Rīgā norisinājās konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksme, kurā eksperti sprieda par agrīnās prevencijas un intervences nozīmi iekļaujošas izglītības nodrošināšanā.

“Agrīnā prevencija ir kritiski nozīmīga, lai vēlāk nebūtu jāmeklē komplicēti un dārgi risinājumi. Katrs eiro, kas ir investēts bērnu diagnostikā agrīnā vecuma posmā, ne tikai var mainīt katra bērna dzīvi, bet ietekmēt visas sabiedrības un valsts attīstību. Tāpēc mūsu kopīgā atbildība ir rīkoties proaktīvi un izlēmīgi,” atklājot sanāksmi, uzsvēra konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” priekšsēdētāja izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša.

Agrīnās attīstības nozīme indivīda un sabiedrības attīstībā pārliecinoši pierādīta gan starptautiskos, gan nacionālos pētījumos, kā arī nostiprināta starptautiskajos dokumentos, tostarp ANO Bērnu tiesību konvencijā. Kā īpašs panākums atzīmējama tieša atsauce uz bērna agrīnās attīstības nozīmi ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķos, kas pirmo reizi paredz konkrētu valstu apņemšanos līdz 2030. gadam nodrošināt, ka visām meitenēm un zēniem ir pieejami kvalitatīva agrīnās pirmsskolas attīstības un aprūpes pakalpojumi un pirmsskolas izglītība, lai viņus sagatavotu pamatzglītībai.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre Baiba Moļņika, atsaucoties uz starptautiskiem ziņojumiem, norādīja, ieguldot līdzekļus agrīnās bērnības intervencēs riskiem pakļautiem izglītojamajiem, jākoncentrējas uz mērķtiecīgu atbalstu, kas elastīgi reaģē uz bērnu spējam un vajadzībām, un svarīga loma šajā procesā ir aktīvai ģimenes līdzdalībai.

UNESCO Globālais izglītības monitoringa ziņojums “Iekļaušana un izglītība” kā vienu no iekļaujošas agrīnās bērnības aprūpes un

izglītības uzdevumiem valdībām akcentēja nepieciešamību nodrošināt visaptverošu agrīnās diagnostikas sistēmu, profesionālās kapacitātes programmas skolu personālam, kā arī vecāku iesaisti un informēšanu par bērnu izglītības un attīstības vajadzībām.

Tematiskajā sanāksmē Valsts Kancelejas Pārresoru koordinācijas departamenta konsultante Olita Augustovska runāja par agrīnu preventīvu atbalstu kā integrētu starpnozaru sistēmu. Par iekļaujošo izglītību pirmsskolā bērnu labbūtnībai un attīstībai stāstīja Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta vecākā eksperte Gunita Delijeva un Izglītības kvalitātes valsts dienesta Kvalitātes nodrošināšanas departamenta direktors Rolands Ozols. Savukārt LU Pedagoģijas, Psiholoģijas un mākslas fakultātes ekspertes – profesore Dr. paed. Dita Nīmante un docente Dr. psych. Solvita Umbraško – iepazīstināja ar agrīnās attīstības skrīninga instrumentu komplektu "BAASIK".

Diskusijas daļā eksperti pārrunāja pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja lomu kā agrīnās preventīvas virzītājspēkam, tam nepieciešamās prasmes, zināšanas un izglītību, kā arī sprieda par komandas darbu veiksmīgai agrīnās preventīvas nodrošināšanai.

Konsultatīvā padome "Izglītība visiem", dibināta 2005. gadā, ietver pārstāvjus no daudzām iesaistītajām pusēm, tādējādi veidojot platformu diskusijām par atbildību kvalitatīvā izglītībā Latvijā. Konsultatīvā padome "Izglītība visiem" ir izglītības jomas starpnozaru konsultatīva institūcija, kas veido saikni starp valdību un sabiedrību, kā arī veicina ANO, UNESCO, Eiropas Savienības, Eiropas Padomes un citu starptautisko organizāciju izglītības jomā izstrādāto ieteikumu ieviešanu Latvijā.

Padomes mērķis ir veicināt ministriju un citu pārvaldes iestāžu, pašvaldību, privātā sektora, nevalstisko un starptautisko organizāciju sadarbību un saskaņotu rīcību, lai visiem nodrošinātu iekļaujošu, līdztiesīgu un kvalitatīvu izglītību un veicinātu mūžizglītību.

Padomē ir pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Nacionālā kultūras centra, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Latvijas Universitātes, Daugavpils Universitātes, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Autisma apvienības, Latvijas Studentu apvienības, Latvijas jaunatnes padomes u.c. valsts un nevalstiskajām organizācijām.

Plašāk: <https://likumi.lv/doc.php?id=79116>.

Kitija Balcare, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas komunikācijas
Autors: konsultante

<https://www.unesco.lv/lv/jaunums/eksperti-spiez-par-bernu-agrina-vecuma-posma-nozimi-ieklausos-izglitibas-nodrosinasana>